

SLOVENEK

Velja po pošti:
 za celo leto naprej . . . K 28.—
 za pol leta 13.—
 za četrt 6-50
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V upravnistvu:
 za celo leto naprej . . . K 22-40
 za pol leta 11-20
 za četrt 5-60
 za en mesec 1-90
 Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne številke 10 v.

Inserati:
 Enostolpna petlitrska (72 mm):
 na enkrat po 15 v
 na dvakrat 13 —
 na trikrat 10 —
 na več ko trikrat 8 —

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljanju primeren popust.

Ishaja:
 vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nevrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniška telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6. Sprejema naročila, inserate in reklamacije. — Upravniška telefona št. 79.

Današnja številka obsega 6 strani.

Pred odločitvijo.

Dunaj, 6. julija.

V nekaj urah se bo odločilo, ali bo zbornica še zborovala, ter sklenila pooblastilni zakon in trgovinsko pogodbo z Rumunijo, ali pa poide na pritislice. Sedaj pa še nihče ne vé ničesar. Zato tista ugibanja v časopisih in negotovost v izjavah politikov. Poslanci se razgovarjajo po hodnikih, v zbornici, v peristylu in kjerkoli hodiš, naletiš gruče poslancev, ki se živahno razgovarjajo. Vse išče izhoda iz situacije, ki jo je ustvarila odločnost »Slovenskega kluba« s pomočjo čeških agrarcev. Časopisje doslej ni hotelo — vladno pa ni smelo, — polagati važnost na obstrukcijo Slovencev ampak so postavljali v ospredje obstrukcijo čeških agrarcev, a sedaj, ko ne morejo stvari več prikrivati, že pišejo, da se brez Slovencev ne bo nič odločilo. Sinočnja »Zeit« piše: »Odločitno besedo bosta imela dr. Šusteršič in njegov adiatas dr. Krek.« Seveda bide vse obstrukcionisti. Togoté se socialni demokratje, krščanski socialci, Italijani in sploh vse, kar je odvisnega od vlade in od dijet. Prijetno se čita današnja pridiga v »Arbeiter-Zeitung«, krščanskim socialcem in drugim vladnim strankam, ki so odklonili podporo social. demokratov, ki so se ponudili streti obstrukcijo, kako lepo bi bilo, ko bi ljudstvo videlo, da se poslanci tudi obstrukcije ne ustrašijo, da vstrajajo tudi mesece če treba in navsezadnje, četudi bi v resnici opozicije ne mogli streti, bi vsaj zmagali moralčno. Že to bi bilo dovolj lépo. Drugi pa vzbujajo smeh in krohot, ker se boje priti v dotiko z obstrukcionisti, da bi pač najmanjša senca kake nevolje z višjega mesta ne padla nanje. Nocojšnja »Preša« prinaša odprto pismo poslanca dr. Ivčevića, kjer se opravičuje: V današnjem Vašem jutranjem listu se spravljajo dalmatinski poslanci v stik z obstrukcionističnimi Slovenci iz skupine dr. Šusteršiča. V svojem in v imenu svojih navzočih poslancev iz Dalmacije izjavljam, da smo proti obstrukciji, da jo najodločneje obžalujemo, zlasti ker je naperjena proti trgovinski pogodbi z Rumunijo in proti pooblastilnemu zakonu, kateri se mora iz političnih in gospodarskih razlogov skleniti.« Sedaj so pipi! Iz Dalmacije pa prihajajo naročene brzojavke in tu razširjajo govorico, da je trgovska pogodba s Črnogoro za Dalmacijo življenjskega pomena, da od ondi dobiva Dalmacija meso in druge potrebščine. Sedaj pa prosimo, vzemite v roke zemljevid in kdor pozna

poleg tega še gospodarske razmere Črnogore vé, da je ta govorica bosa. Nekaterim, pravzaprav mnogim, so pa prišle prav cesarjeve besede, ki jih je spregovoril baje nasproti predsedniku poslanske zbornice, potem dr. Steinwenderju in dr. Sylvestru in pa dejstvo, da cesar v naglici ni nagnovil podpredsednika Zazvorke, — ogovoriti vseh itak ni mogel, — ki pripada češkim agrarcem. Obsodba z najvišjega mesta! Dandanes se taka reč veliko mirneje prenese in dr. Šusteršič se je izjavil napram žurnalistom: »Sem veliko prekonstitucionelen, da bi kritikoval privatne izjave vladarjeve. Ravno vsled mojega strogo dinastičnega čustvovanja zelo obžalujem, da se vlačí vsled napačnih informacij oseba vladarjeva v strankarske boje. Naša taktika je ravno tako upravičena, kakor ona, ki so si jo izbrale dne 4. junija stranke večine, da so preprečile krepak sklep zbornice proti oderuški bosanski banki.« Vidite, tako se giblje in razvija mnogo resnega, a tudi smešnega!

Poslanec Grafenauer

je danes govoril nad štiri ure. Skupaj s sobotnim govorom je govoril vsega sedem ur. — Govori lepo mirno, odgovarja takoj na medklice, šaljiv in iznajdljiv, kadar je treba kako stvar raztegniti in razbliniti. V svojem govoru je navel marsikaj značilnega za razmere v katerih žive koroški Slovenci. Bičal je razmere na učiteljski, gimnazijah in šolstvu sploh. Pokazal je, da je nevaren obstrukcionist. Za njim je govoril še poslanec Hubka pol ure in ob treh je bila seja končana.

Poslanec Hočevar

je v današnji seji državnega zbora interpeliral železniškega ministra, kdaj se bodo vendar že izplačale odkupnine posestnikom ob progi Sentjanske železnice za svet, ki so ga morali oddati za zgradbo te železnice, in justičnega ministra zaradi neredbe graškega nadsodišča, s katero se je slovenskemu absolviranemu juristu G. P. odbila prošnja za vstop v sodno službo v okrožju ljubljanskega deželnega sodišča.

Večerna seja.

Ob petih se je začela seja, v kateri so se vršile volitve v delegacijo. Navada je, da vsi poslanci glasujejo za kandidate, o katerih se prej dogovoré. Deloma imajo stranke že pisane pogodbe, v katerih je določeno, kako se bo volilo. Tako pogodbo imajo tudi krščanskosocialni Nemci in Slovenci iz Štajerske, v kateri je določeno, da se izmed Slovencev izvoli tisti, ki ga predlaga slovanska skupina. In čisto naravno je, da je večina v tej skupini določila za delegata poslanca dr. Benkoviča in to naznanila tudi krščanskim

socialcem. Toda zgodila se je infamija, kakoršne od te strani ni nihče pričakoval, da so izvolili v delegacijo dr. Ploja. Ne tistega, ki ga je predlagala večina skupine, ampak tistega, ki so ga somišljeniki večine pri ravnokar minolih volitvah vrgli iz deželne zbornice! S takim obrabljenim politikom paktirajo krščanski socialci, potem se pa še zgražajo, da obstruiramo! Saj pravzaprav moramo dotlej, da razženemo zbornico, v kateri se lahko razvijajo take zahrbtné stvari in pri novih volitvah poskrbimo, da nikdar več ne pridejo nazaj. Dr. Ploj! Kako je vendar lepo učil krščanske socialce, da ne smejo voliti obstrukcioniste, ampak njega, ki je tako priden, tako nedolžen, tako dober! Krščanskosocialni Štajerci sploh govore: S Plojem lahko govorimo, toda z Vami (našimi) se ne da nič govoriti. To vemo! Mi moramo pred vsem zastopati koristi svojega naroda! Izvoljena sta za Štajersko: Schoisswohl in dr. Ploj. Za Kranjsko: Dr. Šusteršič in Pogačnik (namestnik). Za Dalmacijo: dr. Baljak in Bjeladinovič (namestnik).

Volitev delegata za Štajersko in »Slovenski klub«.

Štajerska voli letos po svoječasno sklenjenem kompromisu enega krščanskega socialca in enega Slovenca.

V skupni seji slovenskih štajerskih poslancev se je imenoval z večino za kandidata dr. Benkovič. Krščanski socialci in nemško-nacionalni slovanski poslanci so pa sklenili, da ne volijo dr. Benkoviča, marveč dr. Ploja, da tako demonstrirajo proti »Slovenskemu klubu«.

»Slovenski klub« izjavlja, da se je s tem nastopom eklatantno prelomil kompromis in člani »Slovenskega kluba« so bili za to zelo razburjeni.

Takoj po volitvi delegatov se je zbral »Slovenski klub«, ki je soglasno sledeče sklenil:

»Slovenski klub« ogorčeno konstatira, da so krščanskosocialni in nemškonsocialni poslanci prelomili l. 1907. sklenjeni kompromis. »Slovenski klub« bo zato izvajal konsekvence.

Liberalno klečeplastvo.

Ni še dolgo, ko smo naglašali, da stoji naša javnost, naše časopisje pod vtisom dunajskih listov, ki zastopajo predvsem nemške koristi in ki Slovane kruto sovražijo. Naše časopisje se je precej emancipiralo vpliva nemškega avstrijskega časopisja, liberalno pa ne in tudi »Slovenski Narod«, dasi najstarejši slovenski dnevnik, piše tako, kakor se piše pod sugestijo nemških listov.

Razumno, da zdaj nemško časopisje silovito obsoja obstrukcijo, ki se je pričela proti sedanjemu vladnemu načinu. Pravi Slovani, ki poznajo smer in smotre nemškega dunajskega časopisja, znajo, da delajo Slovani takrat pravo politiko, kadar jo grajajo in jih napadajo zanjo čisti preljubeznivi nemški listi, ki bi najraje pohrustali vse avstrijske Slovane pred vsem pa Slovence, ki smo jim tako na poti pri nemškem »Drang nach Süden« glede na Jadransko morje. Kar zna vsak političen abecedar, pa ne znajo slovenski liberalci, ne zna njihovo glavno glasilo »Slovenski Narod«. Nič se ne čudimo. Saj znamo, da stranka, ki se veže leta in leta z Nemci proti lastnim rojakom, ne dela za koristi svojega naroda, marveč pred vsem za male koristi oseb.

Prav nič se zato tudi ne čudimo, da zdaj, ko se bore naši poslanci za pravice jugoslovanskega plemena, ko se bore proti sedanji vladi, pa ravno »Slovenski Narod« piše na las tako, kakor pišejo »Neue Freie Presse«, »Zeit« in drugi naši preljubeznivi nemški časnikarski prijatelji.

Zdaj gonijo ravno tisto lajno, kakor vladni listi. Grozno škodo bo imelo prebivalstvo po obstrukciji, kriče nemški vladni listi, za njimi isto ponavlja »Narod«. Za pooblastilni zakon se vlečejo vladni listi, »Narod« tudi. Niti vladni listi in tudi »Narod« pa ne povejo, da pooblastilnega zakona še niso sklenili Mažari in če ga sprejmemo mi, si bodo zopet Mažari znali pridobiti na našo škodo kako napitino od naše vlade. Na vse pretege hvallijo zakonski načrt o lokalni železnici Polzela-Motnik, tega pa ne povejo, da bi imel od nje koristi le tuji kapital in da je dotični zakonski načrt naravnost tak, da mora izzvati predvsem slovenske poslance na najhujši odpor. Farizejsko piše še Narod, da zadržujejo naši poslanci s svojo obstrukcijo še več drugih, za nas jako koristnih predlogov.

E, le pogledite jih, naše liberalce. U, kako so hrumeli in divjali, ko je bila imenovana sedanja vlada. O, proč z njo, je divjalo liberalno časnikarsko časopisje. A, ne udajte se, so pisali liberalni žurnalisti. I, glejte sedanjo vlado, kako pomemčujoje pri sodiščih, so divjali in zahtevali najhujši odpor.

In danes so že liberalci ponižni bizantinski lakajski sedanje vlade. Odkar je stiskal nemško-nacionalni naučni minister grof Stürgkh peterburškemu romarju slovansko njegovo roko, se je izpremenil liberalni radikalizem v oportunistem. Prej najhujši radikalni kričači, povzročevalci in odobravalci razbijanja ljubljanskih nemških šip, liberalno slovensko časopisje, malone da se že naravnost ne klanja seda-

LISTEK.

Iz Aleksandrije v Kairo.

(Jos. Lavtižar.)

1.

Po mirni vožnji smo pripluli iz Jafa v Aleksandrijo. Zdravnika sta pregledala popotnike, če bi ne imel kdo znamenja kužne bolezni, potem so nas spustili na suho. Marsikak Evropejec bi se bil rad takoj dalje peljal, toda rekli so nam, da bo čakal parobrod en teden v aleksandrijskem pristanišču. Kdor si je želel ogledati tačas nekoliko Egipta, ni imel nič zoper to pomodu.

Tovariši, ki sem se bil seznanil z njimi, so odšli na razne kraje. Najbolj mi je ostal v spominu neki duhovnik iz Barcelone na Španskem. Nosil je kratko pristriženo brado ter črno civilno obleko. Le ovratnik je kazal, da pripada njegov nositelj duhovskemu stanu. Spoznal sem tega Španca v latinskem gostišču v Jafi, kjer sva sedela skupaj pri mizi. Čeprav še v krepki moški dobi, bil je vendar otožnega, zamišljenega vedenja. Sam mi ni povedal, a povedali so mi drugi, da je zgubil pred par leti očeta, mater, dva brata in tri sestre, vse naenkrat. Družina se je peljala do morju ter se potopila. Tragična osoda.

Veliko premoženje, ki ga je podedoval kot edini sin po svojem očetu, mu pač ni moglo biti v nadomestilo za tako silen udarec. Kam z denarjem? Mož podpira sedaj z bogato dedščino dobrodelne naprave. Sezidal je sirotišnico, dal velike svote za šole itd. Lepše bi ne mogel ohraniti spomin na ljube ranjke, kakor z deli krščanske ljubezni.

Kaj početi v Aleksandriji? Ko si ogledal katakombe, Pompejev steber in nekaj manjših znamenitosti, je vse ogledano. Staroslavne Aleksandrije ni več. Na njenih grobljah se je vzdignilo novo mesto, a sedanjih ravnih in dolgih ulic ter visokih hiš se kmalu naveličaš.

Dalj časa se boš morebiti pomudil na lepem Mehmet Ali-jevem trgu. Toda ne zaradi ondotnih palač, temveč zaradi bronastega jezdeca, ki ga vidiš na visokem podstavku. Junak, sedeč na iskrem vrancu, je slavni paša Mehmet Ali, ki je delal tam okoli leta 1835. veliko preglašico turškemu sultanu. Pozabil je, da je le sultanov namestnik ter se vedel kakor neodvisen vladar v Egiptu. Hotel je ustanoviti samostojno egiptovsko državo, a njegove zmage niso imele trajnega uspeha. Se sedaj gleda ta mogočnjak ponosno tje po sijajnem trgu, akoprav njegovi nasledniki dandanes niso drugega, nego podaniki dvojnih vladarjev. Imenujejo se sicer podkralji (kedivi), toda oblast imajo drugi v

rokah. Navidezni načelnik kedivom je sultan, pravi gospodarji Egipta pa so Angleži.

Najbolj se tujec zanima za ljudstvo, za te ogorele, deloma črne obraze in za nošo Egipčanov. Toda potrpi nekoliko, v Kahiru bova videla še bolj vzorne afrikanške tipe.

2.

Prav nič me ni skrbelo, kako bom prišel iz Aleksandrije v Kairo. Svojedobno je bila ta pot dovolj zamudna. Treba se je bilo peljati ali po Nilu, ali po zaprašenih cesti. Sedaj si izbereš v Aleksandriji brzovlak, ki te prinese v kakih štirih urah v Kairo.

Železnica drži po sami ravnini. Podjetniki, ki so jo delali, niso imeli posebnih ovir pri njeni zgradbi. Ni nasipov, ne presekov, ne predorov. Le tintam se je moral narediti kak most, pa je bila zveza med obema velikima mestoma gotova. Proga je dolga 207 kilometrov ter je bila kot prva železnica Afrike otvorena leta 1855. Vozovi so udobno urejeni in imajo dvojno streho, da vročina ni prehuda.

Vožnja gre najprej poleg jezera Mariut. Na obeh straneh železnice stoji voda, da človek misli: vsak hip bomo zabredli v močvirje. Ko smo mimo jezera, začne se prikazovati lepo obdelano polje. V mnogoštevilnih kanalih je napeljan Nil

po njivah in travnikih. Kaj bi bil Egipt brez Nila? Izsušena pokrajina-puščava.

Prva večja postaja je Damanhur. Arabci so letali gori in doli ob vlakcu ter ponujali razno sadje. Silno se jim je mudilo, da bi kaj več spravili v denar, kajti vlak je imel kratko pomodu. Popotniki so pridno segali po rdečkastih oranžah ter si z njimi hladili žejo. Z opojno pijačo ti je v egiptovski vročini malo pomagano. Bolje je, da se je zdržiš. Za trenotek se čutiš pokrepčanega, a pozneje ti je grlo še bolj izsušeno. Alkohol ima sploh to lastnost, da pospešuje žejo, mesto da bi jo zadrževal. Častno bodi omenjeno, da Jutrovci niso posebni prijatelji ne Bahu in ne Gambriinu. Ondotno podnebje ne dopušča, da bi se kdo udal pijačevanju. Ako bi se mu pa udal, prišel bi kinalu tje, kjer ni muh.

Muh je namreč prav veliko v Egiptu, pa so manjše od naših. Tudi mnogo bolj nadležne so kakor evropske. Ne puste se zlepo odgnati; mahaš in mahaš okoli sebe, toda ne moreš se jih iznebiti. Najbolj silijo v oči. Popotniku se čudno zdi, da srečuje toliko Arabcev, ki gledajo samo na eno oko. Mislil bi, da izhaja to pohabljenje iz slučajnih poškodb ali iz pretepotov, toda ima drug vzrok. Videl sem otroke, ki so imeli polno tega mrčesa okoli oči, a se mu niso nič branili. Vsled tega oslabi nekaterim vid, ali pa mižé, mesto

nji nemški vladi, ki nam je tako sovražna, kakor že desetletja ne nobena avstrijska vlada.

Saj se Hribar in Ploj nista niti upala nastopiti proti proračunu finančnega ministrstva, saj se ni niti dvorni svetnik Ploj upal dlje govoriti proti laški pravni fakulteti v Trstu, kakor dobrih deset minut ali četrť ure in je moral uganjati v kozji rog nemško-laško oholost naš poslanec Gostinčar.

Proti obstrukciji navajajo zdaj nemški vladni listi besede, ki jih je govoril spoštovani naš vladar ob otvoritvi turske železnice. In »Narod« piše tako, kakor nemški vladni reptilni listi. Hinavsko zavija oči in obžaluje, z občeslovenskega stališča, nasprotje med krono in našo stranko.

Za besede, ki jih je izpregovoril vladar, ni odgovorno Njegovo Veličanstvo. Odgovorna je za nje marveč nam Slovence sovražna vlada Bienerth št. II. Dobila bo tudi vlada odgovor, ki ga zasluži, ako se ga ne bo ustrašila in zbežala, kakor vse kaže. To, kar obžaluje »Narod«, je zelo dobro. Dokazuje, da se sedanja vlada Slovence boji. Kar delajo naši poslanci zdaj v obrambo jugoslovanskih pravic, so nedavno še v tem zasedanju delale vladne stranke same, ki žanjejo, kar so sejale, namreč vihar. Zakaj se obstruira? Neumno vprašanje »Naroda«. Naj »Narodovci« nekoliko pregledajo sklepe »Slovanske Unije«, pa si bodo lahko sami odgovorili. Saj ni nikjer zapisano, da bi vedno mi morali misliti na nje, ki ne vidijo dalje, kakor do konca svojih nosov, ne pa, kakor misleči ljudje.

»Narod« sam piše, da stoje vsi opozicijski Slovani na stališču, da se mora sedanji sistem zlomiti in strmoglaviti sedanja Slovanom sovražna vlada. Na to pa hinavsko piše, da bi bili Slovane milostno podpirali tudi slovenski liberalci, ako bi bili to storili pri proračunu. To so ti resni, naši liberalci! Saj ste sami pisali, da pri proračunu z ozirom na socialne demokrate ni bilo nič. Oj, ti liberalna pozabljivost!

Preneumno je pa, da piše »Narod«, da so naši poslanci pahnili od sebe svoje najozje somišljenike, češke agrarce. Saj zna vsakdo, da ravno češki agrarci odločno obstruirajo. Nesoglasja v »Slovanski Uniji« pa niso krivi naši poslanci, marveč tisti, ki ne priznavajo majoritetnega načela v parlamentarnih zvezah in ki s tem, da plešejo tako, kakor godejo vladni listi, škodujejo že a priori narodnim koristim, a tudi ugledu slovenske državnozbornske delegacije. Vladno reptilno časopisje se smeje v pest, ko vidi, kako gotovo časopisje, kako gotovi ljudje zahrbtno postopajo proti tistim, ki hodijo v grozno njihovo jezo odkrita pota boja proti po »Narodu« sedanji Slovanom sovražni vladi.

Hvaležni so jim in jim dajo lepo bonbončke. Cukerček je dobil zdaj od krščanskih socialcev dr. Ploj, ki so ga izvolili v delegacijo, dasi je bil kandidiran po večini južno-štajerskih slovenskih poslancev dr. Benkovič. Pribijemo, da je vzel iz rok strank, ki vzdržujejo sedanjo Slovanom sovražno vlado cukrček delegatstva dvorni svetnik dr. Ploj, tisti mož, ki se ni upal s Hribarjem glasovati proti proračunu mlačnega Slovana Bilinskega, tisti Ploj, ki je govoril le dobrih deset minut ali četrť ure proti laški pravni fakulteti, tisti Ploj, ki so mu ob zadnjih štajerskih deželnozbornskih volitvah izrekli nezaupnico lastni njegovi volivci, tisti Ploj, ki danes nima več pravice, da zaupa tistim volivcem, ki ne marajo več zanj.

Pisarjenje liberalnega časopisja nam dokazuje, da jadrajo slovenski liberalci z

odprtimi jadrji v mirno pristanišče sedanja Slovanom sovražne vlade. Tam se cedi za nje med in mleko. V tem tiči tudi vzrok sporodnosti med pisarjenjem vladnega repitnega in slovenskega liberalnega časopisja.

Drugi protialkoholni kongres v Ljubljani.

Sijajno uspeli protialkoholni kongres, ki se je vršil v Ljubljani preteklo nedeljo, 4. julija, je bil pomenljiv zlasti iz dveh razlogov: Prvič, ker je bil nekako oficijelno priznan, drugič pa, ker se ga niso udeležile samo posamezne osebe, ampak predvsem društva in korporacije po svojih zastopnikih. S tem nam je bila začrtana pot za prihodnje delovanje.

Drugi protialkoholni kongres je imel nekaj oficijelen značaj. To niso bili več navdušeni posamezniki, ki so se zbrali k skupnemu posvetovanju, kako voditi boj zoper največjega škodljivca našega naroda, ampak zborovalo je društvo, priznana od vseh javnih činiteljev. Deželni glavar je bil navzoč pri otvoritvi in je imel navdušen pozdraven govor. To je prvi slučaj v Avstriji, da se je najvišji predstavitelj deželne samouprave udeležil takega shoda. Kranjska dežela in S. L. S. gre v tem oziru vsem drugim deželam na čelu. Deželni predsednik je poslal pismo, katero prinašamo nižje doslovno. To pismo nam sme biti poročstvo, da se homo odslej v našem boju in prizadevanju mogli zanašati na uspešno pomoč vlade, in mi ne bomo zanemarili zahtevati te pomoči v vseh slučajih, kadar se nam bo zdelo umestno. Škof so pa poslali kot svojega zastopnika č. g. prelata Andreja Kalana. V začetku svojega delovanja smo imeli abstinentje za sabo samo oporo škofijstva, zdaj so pritegnili k stvari tudi še avtonomno in cesarsko deželno vlado. To je lep uspeh njihovega delovanja.

Dalje je bil navzoč prof. dr. Ilešič, kot zastopnik našega največjega znanstvenega društva »Slovanske Maticice«. S treznim umom moramo staviti temelje naši narodni kulturi. — V imenu društva za boj zoper jetiko je nastopil dr. Demeter Bleiweiss, za telovadno in mladinsko organizacijo »Orlov« je podal navdušeno izjavo brat Jeločnik.

Upamo, da se nam bo do tretjega shoda posrečilo pridobiti še druge naše narodne, kulturne in gospodarske organizacije, in da bo tretji protialkoholni shod postal slovesna manifestacija vseh naših organizacij in oblasti proti velikemu kvarljivcu naroda.

Drugo veselo znamenje na shodu je bilo, da so bili udeleženci večinoma zastopniki in odposlanci raznih društev, ki so po svojih zastopnikih izjavljala, da se strinjajo s cilji in nameni protialkoholnega gibanja. Lahko rečemo, da je ves boljši del našega naroda organiziran v resnih društvih po svojih zastopnikih bil navzoč na shodu. Nekateri kraji zaslužijo, da jih omenimo imenom: iz homške fare jih je došlo 18, iz Višnjegore 16, iz Reteč pri Škofji Loki 12, ravnotako iz Črnuč, Domžal, Logatca, Dobrove itd. Ko bi se bila Ljubljana v toliki meri odzvala kakor dežela, bila bi velika dvorana natlačena polna.

Na odru je bila razstava, ki se je jako lepo prezentirala: cele baterije okusno razpovestjenih brezalkoholnih pijač, 15 velikih slik, vsa naša slovenska in nekaj nemške literature.

Omeniti je treba še, da je kot zastopnik tobakne tovarne bil navzoč g. podravnatelj Pros.

Shod je otvoril dr. Krek z navdušenimi, ognjevitimi besedami. — Mi nismo nobena politična stranka in vabimo v svoje vrste vsakega, ki je pripravljen z nami sodelovati. Vendar smo stranka. Mi smo stranka onih žen, ki trpe vsled alkoholizma svojih mož, stranka revne, zanemarjene mladine, katere starši so vdanj alkohololu, stranka našega bodočega pokolenja in našega prerojenega in pomlajenega naroda. Tudi mi delamo politiko, politiko čvrstega, treznega naroda, delamo obstrukcijo proti narodnemu sovražniku, alkoholu. Nato prebere pozdravna pisma in telegrame in potem podeli besedo deželjnemu glavarju Šukljeju. Deželni glavar pozdravi zborovalce, želeč mnogo uspeha. Zoper velikega sovražnika ste nastopili — pravi — zlasti med našim narodom povzročila strašno razdejavanje. Zatorej vas še enkrat pozdravljam in vam želim, da ne omagate v boju in dovršite z uspehom započeto delo.

Prelat Kalan pozdravi v imenu ordinarijata: Ne bom vas dolgo zadrževal. Brez moralne kreposti in treznosti ni nobenega, niti vednostnega, niti fizičnega delovanja. Zato moramo z veseljem pozdravljati vse, kar k temu napeljuje in nobenega sredstva ne smemo zanemarjati. Zlasti ne tako važnega sredstva, kakor je abstinenca. Uspeh je pa slednjič v dobri meri odvisen od blagoslova božjega in zato želi treznostnemu gibanju obilo božjega blagoslova.

Dr. Demeter Bleiweiss-Trsteniški pozdravi v imenu društva za bolne na pljučih. V kratkem, a jedrnatem govoru začrta zvezo med alkoholizmom in jetiko in dokazuje, da je nemogoče uspešno se boriti zoper jetiko, ne da bi se dotaknili alkoholnega vprašanja.

Brat Jeločnik pozdravi v imenu mladeniške organizacije. Njen namen je, da omeji kolikor mogoče pijančevanje. Zato bo sledila sklepom shoda z največjo pazljivostjo in jih v svojem delokrogu izvršila. Bog blagoslovi! Na zdar!

Nato se prične predavanje.

Predpoldnem so govorili gg. inženir Turk, P. Gvidon in okr. sodnik Milčinski. Vsa predavanja in natančnejši popis kongresa prinese »Zlata Doba«, potem pa se bodo dobila še v posebni brošuri, ki naj si jo nabavi vsakdo, ker bo vsebovala mnogo dragocenega gradiva, pripravljega za študij in predavanja. — Občinstvo je sledilo vsem govorom do konca z napeto pazljivostjo in je vsakega govornika obdarilo z gromovitim odobravanjem. Sploh je vladalo cel dan v dvorani navdušenje in čilo razpoloženje. Vsi govori so bili izvrstno sestavljeni. Govor g. Milčinskega je bil naravnost klasičen in bo predstavljal brez dvoma tudi nemalo literarno vrednost. G. Turk je svoja izvajanja pojasnjeval tudi z eksperimenti.

Popoldne so govorili še g. Vekoslav Ravnikar, dr. Gostl in župnik J. Kalan. Udeležba je bila istotako številna in zanimanje do konca neoplašeno. Dr. Levičnik je bil po vojaških vajah zadržan predavati.

V debati se je oglasil g. jurist Veble in razvijal v daljšem govoru pomen gospodarske organizacije za boj proti alkoholizmu. Dalje g. dr. Robida, ki je pridodal marsikako dobro misel, zakaj ima alkohol tako privlačno moč in kako ga treba omejevati.

Omeniti moramo še pozdrave dveh cenjenih gostov: veterana v boju proti alkoholizmu, učitelja Ogorelca od Sv. Barbare v Halozah in g. Siligoja z Goriškega. Zastopana pa sta bila tudi Koroška in Trst.

Zvečer je sledila brezalkoholna veselica, ki je uspela nepričakovano lepo. Velika dvorana hotela »Union« je bila popolnoma zasedena. Mnogo občinstva je gledalo z galerij. Pred vsem moramo pohvaliti pevke in tamburašnje, ki so se obnesle tako, da si nismo mogli želeti bolje. Govorila sta g. Veble in Matija Mikelj iz Kamne gorice. Pohvaliti je treba pa tudi gospodične, ki so se žrtvovale, da so okrasile dvorano in prodajale v njej jestvine, šopke in brezalkoholne pijače. Poleg g. Ravnikarja gre zlasti našim krščansko-socialnim delavkam v dobri meri zahvala, da se je vse tako lepo zaključilo.

Zdaj pa na novo delo in boj zoper našega največjega narodnega sovražnika!

Na shod so prišli sledeči pozdravi: Deželni predsednik baron Schwarz je pisal: Čast mi je cenjenemu vodstvu izreči zahvalo za prijazno vabilo k protialkoholnemu kongresu, ki se vrši dne 4. t. m. Obžalujem, da sem službeno zadržan osebno se udeležiti, zagotavljam, da bom z zanimanjem sledil razpravam tega kongresa, ki ima v npravstvenem in narodno gospodarskem oziru gotovo veliko važnost. Želeč najboljši uspeh prizadevanju tega pomembnega gibanja beležim

Schwarz,
deželni predsednik.

Dalje so prišli pozdravi od prvega avstrijskega društva zoper pivske navade, od dobrih temparjev in od zveze abstinentnih železničarjev na Dunaju.

Telegrami so prišli sledeči: »Le zdrav in trezen rod bo dovzeten za pravo izobrazbo in kulturo. Zato pozdravljamo vaše prizadevanje vse v boljšo bodočnost slovenskega ljudstva. Za slovensko krščansko-socialno zvezo za Goriško. Dr. Breclj, predsednik, Kremžar, tajnik.«

Pozdrav! Treznost, prihodnost Slovencev. — Krščanska organizacija Miren. Naprej zastava držnosti k splošni ljudstva treznosti!

Kosec, Celestin.
Odbor mladega društva abstinentov v Novem mestu navdušeno pozdravlja shod v nadi tudi na Dolenjskem pridobiti kar največ sobojevnikov. — Potočnik, Aumann, Lapajne.

Prevalje: Prazne čaše, srca puna — manje reči, više čina; tad če bit opet sretna — liepa naša domovina! Smelo v boj proti najljutejšemu neprijatelju slovenskih plemen! Strojna sv. Danijel. Miloš Sitenjak, učitelj, Ivan Serajnik, župnik, Kumprej, župan.

Maribor: Le v boj, odločna četa, za treznosti načela sveta, da vzide skoro doba zlata!

Ljudevit Koser.
Dunaj: Ves alkohol, vse žganje — vzemi vrag, mi nismo zanje! Gostinčar.

Kongres je sklenil odposlati na višja mesta dve prošnji, in sicer na predlog dr. Kreka na državni zbor, naj se pospeši sklepanje o postavi zoper pijančevanje; na podlagi referatov dr. Gostlina in Milčinskega pa prošnja na deželni zbor, naj dežela ob razširjanju blaznice misli tudi na zavetišče za alkoholike.

Kongres se je obnesel vsestransko dobro, je bil velik korak v protialkoholnem gibanju, in daje upravičeno upanje, da bo vzbudil po celi deželi novo živahno gibanje na tem polju.

Naročajte „Slovenca“!

da bi jasno gledali. Skoro bi verjel, da je tem ljudem muha sveta stvar, ki se ne sme preganjati.

Kdove kakšna je snaga egiptovskih seljakov? Posamezne vasi, ki smo se peljali mimo njih, ne obetajo kaj prida. Hiše so delane iz ilovice ter ne izgledajo dosti drugače, kakor stanovanja prvotnih narodov. Čuditi se je, da se tako borne kočeh nahajajo v deželi, ki je znana po tisočletni omiki.

3.
Pri mestu Kafr el Zayat smo se pripeljali do Nila. A to ni celotna reka, ampak le en njen del. Znano je, da odadaja Nil svoje vodovje sredozemskemu morju v več otokih, izmed katerih sta dva posebno velika. Prvi ali levi otok, ki smo se peljali pri Kafr el Zayatu čez njega, se izliva poleg Rozete v morje. Drugi ali desni pa dokončuje svoj tek pri Damijeti.

Kako daleč so tvoji viri mogočni Nil! Ne pravijo ti brez vzroka »reka rek«, saj ti je pot še enkrat tako dolga, kakor pot Donave. Tvoje studence napajajo gore, ležeče onstran ravnika. Kot beli in kot višnjevi Nil prihajaš iz daljnih pokrajin, naraščaš bolj in bolj ter rosiš blagoslov vsakega Egiptu. Tudi naše reke izstopajo ob času močnega deževja iz svojih strug, a provzročujejo le škodo. Tvoje valovje pa pospešuje rodovitnost. Pri nas

donašajo povodnji pesek in kamenje, ti pa gnojiš s svojim masnim naplavom njive in travnike. Ko začne meseca junija v Abesiniji deževati, hiti narasli Nil s svojo kalno vodo proti spodnjemu Egiptu. Prazni kanali se polnijo z vodo in jo dovajajo izsušenemu zemljišču ubogih felahov (kmetov). Takrat se ogrnejo vse pokrajine z zeleno obleko. Ko povodenj odjenja, hiti ljudstvo na delo. Vsejano seme bujno poganja in obrodi bogato žetev. V Egiptu se pridelava zelo veliko, in tudi v starodavnih časih je bila ta dežela občeznana žitna zakladnica. Ni čudo, da so stari paganski prebivalci reko Nil po božje čistili ter jo zvali »sveto reko«.

Toda ni vedno enako dobra letina. Če v Abesiniji ne dežuje, je Nil brez dotokov in posledica je, nedostajanje živeža. Pomisliti je treba, da nimajo v spodnjem Egiptu od meseca marca do novembra nič dežja; ako ga še v gorenjih krajih ni, preti stradanje. Nil mora narasti vsaj za pol metra nad navadno višino; še bolje je, da naraste za en meter. Tedaj pozdravljajo pšjedelci z veseljem nastop vode, ker vedo, da se bo veliko pridelalo. Gorje pa, ako naplav izostane. Vedno se še ponavljajo sanje o sedmerih debelih in suhih krahav, ki jih je videl Faraon prihajati iz Nila. Med vsemi vedeževalci ni znal nihče razložiti, kaj pomenijo sanje. Le hebrejski mladenič Jožef je raztolmačil njih pomen

ter povedal kralju, da bo sledilo sedmerim rodovitnim letom sedmero nerodovitnih. Zato naj varčuje s pridelki, ker bo prišla lakota in požrla vse, kar se je prej priharilo. Izbere naj moža, ki bi shranjeval žito, da bo v sedmerih nerodovitnih kaj festi. Jožef gotovo ni mislil, da bo postal prav on oskrbnik vsej egiptovski deželi.

4.
Silno dolgočasno bi bilo na svetu, ako bi si bili ljudje podobni kakor kraljar krajcarju. Doma ne najdeš nikogar, ki bi bil komu drugemu popolno enak. Tako je tudi drugod po svetu. Še večjo razliko pa vidi Evropejec, privajen fiziognomiji lastnega naroda, med svojim plemenom in med plemenom egiptovskih temnopoltnikov.

V mestu Kafr el Zayat, ki šteje okoli dvanajst tisoč prebivalcev, sem ostal en dan. Prilika mi je bila, seznaniti se nekoliko z ondornim krajem in njegovo okolico. Bil je ravno tržen dan, torej kakor hlašač dovolj predmetov za radovednega tučca. Sešlo se je mnogo arabskih poljedelcev, ki so baje prinstni nasledniki starih Egiptčanov ter imajo kot taki sličnost s svojimi pradedi. Njih krepko postava značijo precej široka usta, polne ustnice, močne čeljusti, rjavkasti obraz in črna lasje. Pravijo, da je felah dobrovoljnega značaja in zmernega življenja. Ženske so vitke rasti ter jako ogorele barve. Glavo jim

ovija širok robec, segajoč čez ramena in hrbet. Tudi vsa druga obleka je črna in ohlapna. Nekatere so bile popolno zagrmenje, še več jih je imelo odkrit obraz, ki kaže semintje klasične poteze. Nad črnimi sanjavimi očmi opaziš goste trepalnice in košate obrvi. Roke so okrašene z blestečimi prstani, ušesa pa z velikimi uhani. Z dvanajstim letom so egiptovska dekleta že doraščena, a potem jim menda hitro izgine mladostna lepota. Med Arabkinjami je tetoviranje obče udomačeno. Posebno rade si delajo na bradi temnovišnjeva znamenja, ki se zdijo njim brčkone lepa, a po naših pojmiš se s takimi potezami le kazni obraz.

Na ulici me je srečavalo mnogo kamel in oslov, otovorjenih s poljskimi pridelki. Vozov ni videti, toda čemu bi bili, ker ni potov. Pridelki se spravljajo s polja na dom in z doma v mesto le na hrbtišču imenovane domače živali. Posebno veliko se pridelava bombaža. Sicer si pa egiptovskega kmeta ne smemo predstavljati tako samostojnega, kakor so naši kmetje. Zemlja je res rodovitna, a ni lastnina revnega felaha. Pravj gospodarji zemljišč so imoviti begi, felah pa je njih najemnik.

Popoldne smo se peljali s prijazno družbo po Nilu v vas Šabúr. Reka leze tako počasi, da komaj opaziš njeno gibanje. Ker so pihljale proti čolnu hladilne sapice, je bila vožnja toliko bolj prijetna.

Cerkveni letopis.

V Dubrovnik! Doslej je priglavljenih 21 udeležencev-duhovnikov; lajka se nobenega. Ali se bo dobil kateri, kakor Hrvatje tako močno želé? Izmed duhovnikov pa so razen enega sami Kranjci. Zato bodi povedano, da naš poziv velja vsem slovenskim duhovnikom sploh. Vabila nismo razpošiljali obmejnim listom, saj prizadeti krogi itak »Slovenca« beró; lahko ga pa (vabilo) tudi ponatisnejo po »Slovenca«, kakor ga je prinesla tržaška »Zarja«. Cena je odslej 42 K. To je za parnik in menda tudi za hrano na parniku. Z Reke bo odplul parnik v ponedeljek 2. avgusta ob 7:45 zjutraj in prispel nazaj na Reko v petek 6. avgusta ob 8:30 zvečer. Nadalnje oglašje sprejema uredništvo »Bogoljubja«; denar se pa lahko pošilja ali istemu ali pa naravnost donu Ante Glumcu (Glumac), uredniku »Dana« v Spletu, ki je aranžer posebnega parnika.

IV. shod voditeljev Mar. družb bo, kakor naznanja »Škof. List«, dne 22. julija v knezoškofijskem dvorcu v Ljubljani. Shod se bo pečal posebno z mladenškimi družbami; a razpravljalo se bo tudi o družbah sploh. — K shodu imajo dostop tudi duhovniki zbor ljubljanske škofije.

I. Občni izbor protialkoholne zveze duhovnikov bo pa isti dan (22. julija) popoldne ob treh ravnotam (v knezoškofijski palači). Zveza ima zdaj v ljubljanski škofiji 115 udov, deloma abstinentov, deloma zmernih. Za goriško nadškofijo se je ustanovila enaka zveza pred kratkim. — Žbleti je, da se člani občnega zbora kar moč polnoštevilno udeležijo. Tudi k temu zboru je vsakemu duhovniku odkoderkoli prost vstop in bo dobrodošel.

Dnevne novice.

+ Napad na slovensko zemljo. Iz Semiča se nam piše: Cujemo, da se ustanovi v bližini Semiča — tri četrt ure daleč — recimo pičlo uro — v vasi Rečice že to jesen nemška šola od strani »Schulvereina«. Zato sta se posebno potrudila c. kr. okrajni nadzornik Perz in dr. Egger, ki sta že vzela v ta namen neko hišo v najem na Rečicah. Da svet izve, kako je ta šola potrebna, povemo na vsa usta to-le: To leto obiskuje z Rečic in Sel 9, reci deset, slovenskih otrok trirazredno ljudsko šolo v Semiču, ki pa ne znajo niti pičice nemškega jezika. Da bi pa ne bilo samo 9 slovenskih otrok v nemški šoli, hočejo priklopiti še kočevske otroke z Blatnika, župnije čeremošniške. Naj skrbita Perz in Egger za Kočevje, kakor vesta in znata; da bi pa na ponemčevala slovenske otroke, odločno protestiramo. Občina Semič spada k Belokrajini, ta pa je in ostane slovenska!

+ Nemškonacionalna razbojništva v Kočevju. Nemškonacionalni pobijalci tajnika Novaka v Kočevju so dobili včeraj nizko kazen. Največ je bil obsojen tisti, ki je dobil — pet dni. **Zvečer so nemški nacionalci v Kočevju razbili celo slovensko trgovino.** Glavarstvo počiva, policija gleda razvaline in se smeje. Najodločnejše zahtevamo nujno, odločno, brezobzirno intervencijo deželne vlade! — Danes popoldne je v tej zadevi odločno interveniral pri deželni vladi deželni odbornik dr. Pegan.

+ »Grazer Volksblattu« ne moremo čestitati, da je glede na način pisarjenja začel popolnoma v tisto vodo, v kateri plavajo glede na osebne napade na dr. Šusteršiča liberalni procdrimovski in unisono ž njimi slovenski liberalni časopisi. Ali bomo morali pričeti akcijo, naj naši somišljeniki prično vračati »Grazer Volksblatt«. Psovati našega voditelja tudi »Grazer Volksblatt« nima pravice, in to tem

V eni uri smo pripluli v Šabur. Arabke so zajemale z velikimi vrči vodo iz Nila ter jo nosile po bregu domu, moški pa so molili ter se umivali ob nabrežju. V vasi sta dve mošiji, poleg katerih se nahajajo grobovi mrtvih. Mohamedanci so nas pozdravljali na ta način, da so se dotikali z roko najprej čela, potem pa srca. S temi znamenji spoznavajo tujca kot prijatelja, ki se mu ni treba ničesar bati. Eden izmed odličnejših nas je celo povabil, naj se vsedemo na klop pred njegovo hišo. Radi smo se odzvali povabilu in kmalu je dobil vsak čašico črne kave. Toliko prijaznosti bi ne bil pričakoval pri popolno neznanem ljudstvu. Prej bi se bil nadejal surovosti. Hišni gospodar nas je potem spremljal skozi vas, ki je okoli in okoli obdana s palmami in drugim drevjem. V stoječi vodi sredi vasi so čabljale gosi in race, poleg hiš pa so se sušili kamelini odpadki, služeči za kurjavo. S polja so dohajali s svežim zelenjem otovorjeni osli, ki so morali vrh tega nositi tudi jezdece, opravljene v dolge višnjeve halje. Zanimivi orientalski prizori.

Tudi mi smo zasedli osličje in odjahali v Kafr el Zayat. Mož pa, ki nas je pripeljal po Nilu, odplul je sam s svojim čolnom proti domu.

manj, ker je listova lastna stranka še nedavno obstruirala. Med tem ko srečuje že dunajske krščansko-socialne liste počasi pamet, se je pa zmešalo uredništvu »Grazer Volksblatta«.

Cesarski je postal — kdo? — »Slovenski Narod«! Prej za princa Jurja navdušen, istočasno za Petra Karagjorgjeviča, zdaj ne more prehaliti cesarja Franca Jožefa, čeprav je še nedavno proti njemu gromel, ker je dal 20.000 kron za nemško gledišče. Gotovo desetkrat hvale včerašnji »Narod« cesarja, ker je imenoval slovensko obstrukcijo »pravo sramoto«. Da so pri »Narodu« postali čez noč taki »schwarz-gelberji«, kdo bi si mislil? Ampak mi mislimo, da se bo cesar za to pohvalil v »Narodu« ravnotako malo zmenil, kakor dr. Šusteršič za »Narodovo« grajo. In zato od »Narodovega« najnovejšega dinastičnega čustvovanja ne bo nobeden imel nič škode.

Imeniten program ima liberalno akademično društvo »Sava«, za katero smo šele zdaj, ko vabi abituriente v svojo sredo, izvedeli, da še živi. Svoj program razlaga »Sava« abiturientom tako-le: »Očitale se nam je, da nima »Sava« društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov na Dunaju, nobenega programa. To pač ni res! Ona ima v svojih pravih kratek, a pomemben program. Te točke se glase: 1. Namen društva je, svobodomiselnih slovenske akademike na Dunaju kolegijsko družiti. Društvo je nepolitično. 2. Sredstva za to so: Društvena zborovanja, družabni večeri, čitalnica, knjižnica in predavanja nepolitične vsebine. — To je naš kulturni program. Znanost nam je morda, da svobodomiselnost ni identično niti z brezverstvom, niti s prostozidarstvom, da se tudi ne obrača izključno proti katoliški cerkvi — proti njej sploh samo kot proti politični organizaciji, ki je nasprotna svobodi. Pri naravnem programu je treba samo pripomniti, da smo tudi mi »narodno radikalni«, to je, da hočemo braniti pravice svojega naroda in odvrati vsa sramotjenja, ki ga dolete od strani sovražnih narodov, in to z vso energijo in vsemi svojimi močmi. — Društvo je nepolitično. To je obenem naš gospodarski program. Ne vežemo se na nobeno gospodarskih strank, niti na agarno-konservativno, niti na narodno-industrialno, niti na socialno-demokratsko. — Res kratek, a pomemben program, kakor ga »Sava« sama označuje. Svobodomiseln program, a vendar ne brezverski in niti protikatoliški; gospodarski program, pa vendar nič navezan na nobeno gospodarsko stran. Kdor ne uvidi, da je ta program res pomemben, temu ni pomagati. Ker pa bo težko kdo v tem programu videl kak pomen, zato se bo »Sava« najbrže morala zadovoljiti s tisto malo četo prištev, ki vidijo pomembnost v — brezpomembnosti.

+ Telovadni odsek Orel se je ustanovil preteklo nedeljo v Koroski Belli. Predaval je na ustanovnem občnem zboru predsednik Z. T. O. brat dr. Pogačnik. Pristopilo je 30 rednih in več podpornih članov. Predsednikom je izvoljen J. Rajhard, načelnikom pa J. Klinar.

+ Kakšen Slovenec je »klerikalni« Slovenec? Pod tem naslovom meketa v »Gorenjcu« neki »žurnalist« nekaj o slovenski umetniški razstavi in o Boltatovem Pepetu ter nam očita, da se z zvijačami izogibljemo poročilom o slovenskih prireditvah, koje bi sicer kot slovenski časniki morali v svojem listu priobčevati. Temu možakarju bodi povedano, da kolikor je nam znano, Boltatov Pepe ni slikar, da se sploh ni vmešaval v slovensko umetniško razstavo in da z njo tudi sicer ni v nobenem stiku, zato tudi on ne more biti vzrok, da se mi ne pečamo s to prireditvijo. Vzrok, da molčimo o tej razstavi, je kritika, koju smo prejeli iz plesa objektivno sodečega veččaka o nekaterih razstavljenih »umetvorih«; kajti ta kritika je taka, da bi se prizadeti umetniki ne bili veselili in ker s to kritiko nismo hoteli škodovati našim umetnikom, smo jo odklonili, mnenje o razstavljenih »umetvorih« pa prepustili razsodnemu občinstvu. Ako razstavljalni odbor glede razstavljenih predmetov tako objektivno, mirno in trezno sodi, da razstavlja pričetniška dela kaže učenke, slikarja, ki je v razstavljalnem razsodišču, kot enakovrstna umetniškimi delom itd., potem bi nam morali posebno tisti slikarji, ki pravijo, »da zanje klerikalci ne eksistirajo«, biti hvaležni, da molčimo. Na ostale klobasarije »Gorenjčevega« dopisnika pa res ni vredno odgovarjati. Zadošča naj, da »Gorenjca« že liberalci nimajo več za resnega in da to slovesno izjavlja včerašnji »Narod«. V bodoče bomo pustili, da se »Gorenjec« sam s seboj krega.

+ V veliko komisijo cesarskega jubilejnega zaklada za otroško varstvo je imenovan drž. in dež. poslanec gosp. Jožef Pogačnik.

+ Kranj. Veselica, ki se bo tu vršila v nedeljo popoldne povodom otvoritve »Ljudskega doma«, obeta biti jako ljubka. Oglasilo se je že mnogo pevcev, ki

bodo nastopili in igrala bo mengeška godba.

+ Častnim občanom je imenovala občina Loški potok svojega bivšega župnika gospoda Ivana Riharšič, sedaj župnika pri Sv. Heleni, mnogozaslužnega za občino na cerkvenem, političnem kot na gospodarskem polju.

— Krščansko-socialna dalmatinska stranka. V Splitu se snuje nova krščansko-socialna stranka in je bilo že več posvetovanj. Duša gibanja je splitski škof Nakič, akcijo pa vodi prof. dr. Alfirevič.

— Železniška nesreča med Postojno in Prestranekom se je dogodila v ponedeljek zvečer. Poštni vlak je trčil ob iz Št. Petra ušle tovarne železniške vozove. Dva voza poštnega vlaka sta bila vržena iz tira, prvi del tretjega voza je bil stisnjen in strt. Ranjena sta dva železniška uslužbenca in dva potnika. V ponosrečenem vlaku sta bila tudi deželni poslanec Ravnikar in župnik Škerjanec, katera sta se pač močno prestrašila, a ranjena nista.

— Parnik »Adelsberg«. Nov parnik avstrijskega »Lloyda« bo imel ime »Adelsberg«. Zakaj neki ne »Postojna«?

— Novi dalmatinski volivni red. Predsednik dalmatinskega deželnega zbora poslanec dr. Ivčević se je mudil v Zadru, kjer je vse potrebno ukrenil za ureditev dalmatinskega deželnega zbora. Ko se deželni zbor konstituiral, se mu predloži novi volivni red, ki se približava splošni volivni pravici.

— Oglaševanje za I. mednarodno lovsko razstavo na Dunaju je podaljšano do 1. septembra.

— Novo vrsto strupenih gob, ki so bile dosedaj še neznane, so zasledili na Krasu. Največ jih je v štanjski okolici. V teh gobah so dobile nenadno naravnega sovražnika kobilice, katere napravljajo letos, kakor že znano, ondotnim kmetovalcem ogromno škodo. Ta goba uničuje namreč kobilice ravno tako, kakor že znana strupena goba »Empusa museae« jeni muhe. Nameravajo jo v odpmoči kmetijstvu umetno razširiti in razmnožiti po celem Krasu.

— Umrl je v Jaršah pri Mengšu nabudni mladenič 15letni Franc Valjavc, sin posestnika in gostilničarja Franc Valjavca. Račni je bil član mengiškega Orla. K zadnjemu počitku ga je spremlilo dne 5. t. m. nad 30 bratov Orlov v kroju z zastavo in z več venci. Pogreba se je udeležil tudi naraščaj, »Katol. slov. izobraževalno društvo«, Marijina družba itd. Kamniški in komendski Orli so se udeležili v lepem številu pogreba. Nosili in svetili ob krsti so bratje v kroju.

— Gospod c. kr. vladni svetnik Alfonz Pirc v Kranju je nevarno obolel. Posle okrajnega glavarstva vodi gospod komisar Oton Merk.

— Za vodovod v Vrhu, okraj Logatec, dá vlada 7488 K državne podpore.

— Lov občine Šmartno pod Šmarno goro je zdrazil trgovec Krisper iz Ljubljane za 1121 K. Že od nekdanj je imel ta lov smledniški baron.

— Kdor je živčelj ljublj svoj narod, spominja se ga gotovo tudi na smrtni postelji, ko v svoji poslednji volji razpolaga s pridobljeno imovino. Ne poznamo podpore dostojnejše narodne naprave, kakor je »Slovenska kršč.-socialna zveza«. Njo najiskreneje priporočamo vsem slovenskim narodnjakom, da jo postavijo v svojih oporočah za voliljojemnico.

— Zelo fletno. »Zlata Doba« poroča: V neki občini je bilo pri občinski seji vloženih naenkrat šest novih prošenj za gostilne (!!). Odbor je bil toliko pameten, da je odbil vse. Med drugimi prošnjami je bila tudi — županova. V isti občini so šli župan in žandarji delat ponoči red in zapirat gostilne ob policijski uri. Ob treh zjutraj so morali župana in žandarje iz gostilne vreči!

AVSTRO - OGRSKA.

Korespondenca »Zentrum« poroča: Išče se politiška formula za razvoj položaja. To je uspeh pogajanj, ki so jih imeli 6. t. m. ministri Weiskirchner, Brafi in Začek z voditelji obstrukcije posl. Udržalom, Stanekom, Zazworko, dr. Šusteršičem in dr. Korošcem. Pogajanja so trajala dve uri in se 7. in 8. t. m. nadaljujejo. Pogajanja so se pričela ob 5. uri popoldne v salonu Zazworke. Po posvetovanju so ostali skupaj voditelji obstrukcije. Posvetovali so se o taktiki. Ministri so se pa podali k Bienertu. V seji »Poliskega kola« je nastopil Stapsinski proti trgovsko politiškim predlogom in proti poplabilni postavi. Izjavil je, da hoče vse štoriti, da se v tem zasedanju predlogi ne rešita, ker se mora to proučiti do jeseni. Poročilo o nastopu Stapsinskega je liki čurek mrzle vode učinkoval na druge vladne stranke.

Obstrukcijske zahteve.

»Narodni Listy« poročajo: Češki agrarci so stavili glede na ustajevanje obstrukcije zahteve, ki so razdeljene v tri skupine. V prvi skupini se zahteva delosposobnost češkega deželnega zbora, v

drugi se zahteva, naj se skupno rešijo češko vseučilišče v Brnu, slovenska pravna fakulteta v Ljubljani in italijanska pravna fakulteta. Tretja skupina se tiče gospodarskih vprašanj.

SESTANEK VILJEMA S ŠVEDSKIM KRALJEM.

V Lassnicu sta se ob otvoritvi parne zveze med Nemčijo in Švedsko sestala Viljem in švedski kralj Gustav.

ZAROTNIŠKO VPRAŠANJE V SRBIJI POOSTRENO.

Srbijo zopet razburja zarotniško vprašanje. Junaki zarote 11. junija 1903 so nevoljni, ker jih sedanja vlada prezira in jim ministri Novaković, Živković in Ribarac nasprotujejo. Zarotniki se boje za svoje življenje. Imeli so že shode, na katerih so ostro napadali kralja. Vojni minister hoče odstraniti iz armade častnike zarotnike. »Magdeburger Zeitung« poroča, da je podalo kralju 16 častnikov belgrajske posadke demisijo.

Koroške novice.

k Prestavljen je gimnazijski profesor Jos Skrbinec iz Beljaka v Slany (Schlan) na Češkem.

k Cesar je potrdil dr. Metnitza za celovškega župana.

k Škofov skedenj je pogorel v četrtrek zvečer, najbrž zažgan od človeka, ki je hotel tam prenočiti, pa ga niso hlapci pustili. Požarna bramba je prišla precej pozno. Neko staro žensko, ki je tudi tam iskala prenočišča, so komaj rešili in vsled hudih opeklin so jo morali prepeljati v bolnico. Škoda je velika, a pokrita po zavarovalnici.

k Konec šolskega leta. Celovška realka je sklenila s 1. julijem. Izmed 380 dijakov je bilo šest vpisanih za Slovence. Njihovo število je seveda večje, a so ljudje, ki mislijo, da se bo sinu bogve kako dobro godilo, če bo rekel, da je Nemeč! Če se to v Ljubljani godi, se ne bo čudno zdelo tu v Celovcu! — Na gimnaziji pa so končali šolsko leto 3. julija. Dijakov je bilo koncem leta 480, za Slovence vpisanih 81 (lani 82), torej ravno četrtina. Kakih dvajset bi se pa nemara dobilo še, ki so, dasi rojeni Slovenci, vpisani za Nemce. Opaža se, da je zadnje dve leti jako malo Slovencev vstopilo v 1. razred. Krive so pač slabe gnotne razmere naših ljudi. V obče so Slovenci dobri dijaki, ker pošljejo v gimnazijo le bolj nadarjene fante. Uspeh je sledeči: Odličnjakov je 74, sposobnih z dobrim uspehom 302, v obče sposobnih (2 eno dvojko) 34, nesposobnih 44, ponavljavnih izpitov 20, neizprašanih 6.

Štajerske novice.

š Nemško-slovenska zveza na Štajerskem. Že zadnji občni zbor celjske zadružne zveze je pokazal štajerske liberalne »narodnjake« v čudni luči. Zagovarjalo se je na občnem zboru tiste, ki so zakrivilji, da je koroška pravejša posojilnica prešla v nemške roke. Zdej se tudi ne čudimo, da so se Celjani že pri volitvah bratili z Nemci in z njimi sporazumno nastopali. **Liberalno-nemška zveza, ki se je po za-slugi S. L. S. končala na Kranjskem, je sedaj prešla na Štajersko.** To se je posebno zopet pokazalo včeraj v državnem zboru pri volitvi delegacije. Nemci s Plojem so hoteli udariti slovensko obstrukcijo. Nemci nam gotovo nikdar dobro ne želé in kar je njim prav in priporočljivo, ne more biti koristno za Slovence. Nemcem pa se je v njihovem srdu proti slovenski obstrukciji, ki je odgovor na stotero in stotero krivic, prizadejanih našemu narodu, pridružil dvorni svetnik Ploj, ker je sprejel delegacijski mandat, katerega so mu Nemci dali le zato, da udarijo po upravičeni slovenski obstrukciji, od katere se boje zase slabih posledic. Kdo more sedaj še skupaj iti s Plojem? Proč z dvornim svetnikom Plojem, proč z najnovejšem nemško-slovensko zvezo na Štajerskem!

š »Narodni Dnevnik« proti obstrukciji. Tudi radikalni »Narodni Dnevnik« navivno povprašuje, zakaj da niso naši poslanci obstruirali proti proračunu? Naj »Narodni Dnevnik« rajši pojasni veliko skrivnost, zakaj da se nista upala glasovati Ploj in Hribar niti proti proračunu mlačnega Slovana ministra Bilinskega. A ne pride naj zopet s svojo staro lajno, da zaradi Kreka in Šusteršiča, ker to ne drži. Ko na to odgovori, govorimo dalje.

š Kolodvorsko restavracijo v Zidanem mostu prevzame g. Petschnik. **š Pomanjkanje krme na Štajerskem in državna pomoč.** Štajerska kmetijska družba je sklenila v zadnji seji osrednjega odbora zahtevati od države za deželo štajersko dva milijona kron, da se odpomore grozečemu pomanjkanju krme. Družba namerava po celi deželi osnovati okrajne vrte za gojenje gozdnih rastlin. Oskrbela si je že za to denarno podporo.

š Zopet aretacije radi ponarejevanja denarja. Že pri zadnji mariborski porotni obravnavi proti ponarejevalcem denarja

in izdajateljcem ponorejenih bankovcev je bilo jasno, da ta zadeva še ni končana. Predvčerajšnjim je prišel v Maribor k trgovcu Heumayerju viničar Mihael Veg, doma od Sv. Florijana v ptujski okolici, sedaj v Gomilici pri Spieľfeldu. Izbral si je hlače in hotel jih plačati z napačnim 50kronskim bankovcem. Krojaški pomočnik Körner je napačni bankovec takoj spoznal ter je poslal po policijo, ki je Vega aretirala, aretirana pa je bila ponoči tudi vsa Vegova rodbina, in sicer Vegova žena, sin in dve hčeri. Bajje je Vegova rodbina v zvezi s pobeglim izdelovalcem ponorejenih bankovcev Juričem Potočnikom.

š Zdravilišče za na pljučih obolele žene in dekleta. Društvo za odvratanje jetike na Štajerskem otvorilo dne 8. t. mes. zdravilišče za lahke obolele žene in dekleta »vila Barbara«, pošta Neumarkt na Gornjem Štajerskem. Vsprejem je odvisen od preiskave, ki jo v Ljubljani izvršuje oskrbovalnica deželnega pomožnega društva za bojne na pljučih. Oskrbovalnica znaša 4 do 7 kron na dan. Pismena vprašanja nasloviti je na »Društvo za odvratanje jetike na Štajerskem«, Gradec, Hans Sachs-Gasse 1; pojasnila pa daje tudi deželno pomožno društvo za bojne na pljučih na Kranjskem.

š Dekliška šola šolskih sester v Celju razstavi dne 12. in 13. t. m. ženska ročna dela v šolskem poslopju.

š Mladeniški shod v Šaleški dolini. Dne 18. julija se vrši v Škalah mladeniški shod za šoštanski okraj. Govorita med mnogimi drugimi govorniki tudi dež. poslanec dr. Verstovšek in predsednik Z. S. M. Žebot. Vsi dobromisleči mladeniči se prosijo, da za ta shod zelo agitirajo.

š Podružnica »Südmarke« v Št. Ilju v Slovenskih goricah ima v nedeljo dne 11. julija svoj letni občni zbor v Vrbači. Po občnem zboru rodbinski večer. Naj ne bo Slovenca, ki bi se tako daleč spozabil ter se udeležil tega večera!

š Zadnja »Marburgerica« o Slovenski Bistrici zopet naglašja, da je Slovenska Bistrica — nemško mesto ter se na surov, le njej lasten ačim zaganja v osebe, ki so si upale v Slovenski Bistrici, torej na slovenskih tleh, izustiti »Živio« in »Na zdar«. Da Nemcem pokažemo, kako je Slovenska Bistrica nemška, vabimo vse prijatelje in rodoljube, da se zanesljivo udeležijo velike narodne veselice, ki se vrši dne 18. julija v hotelu »Avstrija«. Slovenska Bistrica je bila in bo slovenska v kljub obrekovanju lažnjivega nemškega časopisja.

š Poučno zborovanje v Vurbergu. V nedeljo popoldne priredje mladeniči bralnega društva poučno zborovanje v Vurbergu, na katerem govori tajnik S. K. S. Z. Šut iz Maribora. Pridite vsi!

PRESENETLJIVO PREKINJENJE ANGLEŠKIH MORNARIŠKIH VAJ.

Po treh dneh so nenadoma ustavili vaje angleške mornarice, ki so bile namepravane na tri tedne, a so jih že v soboto na povelje admiralitete prekinili. Vaje so dokazale, da se lahko koncentrirata dva sovražna brodovja. Dokazal je to admiral Jeram, ki je v megli v petek prišel skozi Doversko morsko žino in razorožil nekaj sovražnih križaric, ki so mu hotele preprečiti načrt. Nato se je združil z drugim sovražnim brodovjem.

Ljubljanske novice.

lj Društvo za zgradbo zavetišča in vzgojevališča v Ljubljani je imelo dne 1. julija svoj občni zbor. Iz poročila tajnikovega je razvidno, da se zavod počasi pa zdravo razvija. Šola ima dva učitelja, kateheta in potrebne asistente. Število gojencev je naraslo na 59 in pokazala se je potreba tretje učne moči; tozadevna prošnja je šla na c. kr. deželni šolski svet. — Za večje število gojencev je bilo treba novih prostorov. Družba salezijanska je to napravila z mnogimi troški pa res dobro in primerno. Ker se dela vztrajno in vzajemno od strani zavoda in šole, se kažejo tudi pri gojencih lepi uspehi in še lepših smemo pričakovati pri novih napravah. Da je pri teh mnogovrstnih napravah in zidavah zavod bolj v denarnih stiskah, ni čudno; vendar zaupamo na božjo pomoč in na radodarnost in naklonjenost oblasti in občinstva in bomo srčno nadaljevali začeto delo. Poročilo gospoda ravnatelja A. Kovačiča o zavodu se je s pohvalo sprejelo. Izvršile so se dopolnilne volitve v odbor.

lj Odlikovanje. Cesar je podelil orožniškemu stražmojstru v Ljubljani Francu Mohoriču srebrni zaslužni križec s krono.

lj Vlom. Dne 1. t. m. je bilo med 12. in 5. uro popoldne vlomljeno v omaro pri posestniku Ivanu Kozamerniku v Mali vasi št. 44 in ukradenih 905 kron. Po storilcu se marljivo poizveduje.

lj »Slovenska Filarmonija« koncertira jutri, v četrtek od 8. do 12. ure zvečer na vrtu hotela »Union«. Vstop prost.

lj Kolo ukradeno je bilo železniškemu čuvaju Boštjanu Smoletu v Gozdu pri

Kranjskigori. Kolo je že zelo obrabljeno ter je zistema »Pock Holländer«.

lj Posredovalnica društva slovenskih trgovskih potnikov. Išče se potnik manufakturne stroke, ki bi potoval po Kranjskem, primorskem, Hrvaškem, Dalmaciji in Južnem Tirolskem. Ponudbe sprejema »Društvo slovenskih trgovskih potnikov« v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

VODJA OKRAJNEGA GLAVARSTVA V KRANJU UMRL.

Kranj, 7. julija. C. kr. deželnovladni svetnik Alfonz Pirca, ki se je svoj čas odlikoval tudi kot slovenski pisatelj, je danes v 49. letu starosti umrl. Pogreb bo v petek ob 5. uri popoldne.

ČEŠKI AGRARCI IN OBSTRUKCIJA.

Praga, 7. julija. Ob otvoritvi razstave v Klatovy so priredili češki agrarci sijajno obiskani shod, ki se ga je udeležilo veliko čeških agrarnih poslancev. Glavni govornik Kotlar je naglašal, da so izrjme ne češke stranke iz vlade. Češki agrarci vztrajajo za vsako ceno v obstrukciji proti vladi Bienertova, uničevalca češkega vpliva v državi. Bienertova vlada stremi za tem, da vzdrži nemško gospodstvo v Avstriji in da vlada brez Čehov. Z rešitvijo državnih potrebščin hoče dokazati, da tvorijo Čehi peto kolo. Gorje narodu, s katerim niso prisiljeni računati in preko katerega upajo prestopiti na dnevni red. Bienertova vlada se mora uničiti. Dovolili smo Bienertovi vladi dvoje predlog, ki sta bili z ozirom na položaj potrebni: vojaške novice in proračun. V tem toku pa ne sme iti naprej. Izjavili smo, da drugega nič več ne dopustimo in da se mora prekiniti vsako nadaljnje državnozbornsko delo, dokler je na krmlju nam sovražna vlada. S proračunom je izčrpano državnozbornsko delovanje. Vse bomo preprečili, kar bi utrdilo sedanjo vlado.

ODGODENJE DRŽAVNEGA ZBORA.

Dunaj, 7. julija. Vlado strankam blizu stoječi krogi zagotavljajo, da se že danes odgodi državni zbor, ako se ne doseže sporazumljenje z obstrukcionalnimi strankami.

LAHI SO ŽE OBUPALI NAD UNIVERZO.

Trst, 7. julija. »Piccolo« označuje odgovor jugoslovanskih poslancev glede na laško vseučiliško vprašanje za zavlačevanje. Lah se s Slovenci glede svoje univerze ne bodo pogajali! Če Lah dovolijo Slovincem narodne koncesije, da slednje pridobe za laško univerzo v Trstu, bo laška univerza postala grob laške narodnosti in ne vstajenje. Vseučilišče v Trstu je smatrati za pokopano.

SLUŽBENA PRAGMATIKA ZA URADNIKE. — UREDITEV PRAVIC IN DOLŽNOSTI DRŽAVNIH SLUG.

Dunaj, 7. julija. Danes je naznanil ministrski predsednik Bienert, da so predela za službeno pragmatiko uradnikov toliko gotova, da bo mogel predlogo predložiti po preteku enega leta. Predložil bo takrat tudi predlogo, s katero se uredi dolžnosti in pravice državnih slug.

VLADA V NOVI ZADREGI.

Dunaj, 7. julija. Imunitetni odsek se je bavil danes z zadevo posl. Wutschla, ki je bil pri nekem štrajku aretiran. Vlada je odseku poslala dopis, v katerem se opravičuje, da ne more dopustiti, da bi bili policijski organi zaslišani pred odsekom. Odsek je proti temu naziranju vlade odločno protestiral in sklenil stvar spraviti v zbornici v razgovor.

DANAŠNJA SEJA DRŽAVNEGA ZBORA.

Dunaj, 7. julija. V današnji seji državnega zbora je zbornica nadaljevala debato o čeških manjšinskih šolah. Govori dr. Korošec, ki se pritožuje na zapostavljanju slovenskega šolstva na Spodnjem Štajerskem in Koroškem.

Dunaj, 7. julija. Od Slovencev je danes k češkemu najnujmem predlogu govoril tudi poslanec Gostinčar. Bajje bo debata o češkem minoritetnem predlogu danes popoldne končana.

Dunaj, 7. julija. Politični položaj je neizpremenjen. Vlada in Poljaki pritiskajo posebno na dr. Šusteršiča. Sedaj iščejo formulo, po kateri bi bilo obstrukcijskim strankam mogoče dovoliti vsaj skrajšano delo v parlamentu. Ta formula bi se mogla glasiti le: Sprememba sedanjega sistema. Kako bodo za to dale garancije vlada in njene stranke, je vprašanje.

SODNA RAZPRAVA PROTI ČEŠKIM ANTIMILITARISTOM.

Praga, 7. julija. Ker so bili obdarovani obtoženci, ki so v preiskovalnem zaporu, s cveticami, je izjavil predsednik včeraj, da tega v bodoče ne bo več trpel. Darila obtožencem se morajo izročiti v zaporni pisarni. Nato so nadaljevali zaslišanje. Obtoženca Matjaš in 19letni urednik Novak zanikavata, da bi bila nabirala naslove vojakov za protivjoško propagando. Nabirala sta jih le, da sta vojaške va-

bila k veseliam. Obtoženec Petrak, ki služi pri 22. lovskem bataljonu, je bil zapisnikar omladinske organizacije. Izpove, da ni antimilitarist; med obtožence je zašel le slučajno. Obtoženec Pšenička je govoril daljši govor o teoretičnem in o doktrinernem antimilitarizmu. Dr. Baxa se pritožuje, ker obtožencu očitajo za prestopok, ker pripada narodni socialistični organizaciji. Predsednik: Ta točka tvori del obtožnice in se mora zato tako obravnavati. Dr. Baxa: Zato smatram razpravo za tendenciozno. Predsednik: Ugovarja dr. Baxi. Obtoženca Rauch in Trilpan izjavljata, da se jima je šlo zgolj za reforme v armadi, osobito za odpravo trimčenja. Obtoženec Jožef Šilhan, ki ima le eno roko in zvite noge, sedi med zaslišanjem. Izpove, da se ni zanimal za protivjoško propagando. Spise, ki so jn dobili pri njem, mu je dal neki prijatelj. Ine je pozabil. Obtoženec Vaclav Slapanek, ki je na orožni vaji, izpove, da je kot vojak vedno izpolnjeval svojo dolžnost, je prikljubljen zato pri predstojnikih. Antimilitarist v smislu obtožbe ni nikdar bil. Obtoženca Šmid in Špelda odločno zanikavata sodelovanje pri antimilitaristični propagandi. Danes upajo, da končajo zaslišavanje obtožencev, ki so še štirje in upajo, da prično že danes zasliševati priče.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Lvov, 7. julija. Na progi Jaslo-Breszov je skočil iz tira osebni vlak. Lokomotiva in več voz je poškodovanih. Dva železničarja sta nevarno, trije lahko ranjeni, dvajset potnikov je lahko ranjenih.

NASTIČ.

Zagreb, 7. julija. Prihodnji petek se začne pred sodiščem izpraševanje Nastič kot priče v veleizdajniškem procesu.

BÜLOW SE POSLAVLJA.

Berolin, 7. julija. Državni kancler Bülow, katerega je vrgel katoliški centrum, je aranžiral poslovilni banket, na katerega je povabil ministre posameznih nemških zveznih držav. Kdo bo njegov naslednik, je velika tajnost. Nekateri govoré celo, da Martin Spahn, fiktivni voditelj centra, toda to je bedasta govornica, ker katoliški centrum tega mesta nikoli ne bi prevzel, tudi če bi se mu ponudilo.

OBRAVNAVA PROTI KNEZU EULENBURGU PRELOŽENA.

Berolin, 7. julija. Obravnava proti knezu Eulenburgu se je danes pričela, a je bila preložena na nedoločen čas, ker so zdravniki izjavili, da z mirno vestjo ne morejo izjaviti, da bi bil Eulenburg za zaslišanje sposoben. Med zdravniško preiskavo je Eulenburg omedlel.

BOLGARSKI SOKOLI V ODESI.

Odesa, 7. julija. 17. t. m. pride v Odeso 2000 bolgarskih Sokolov.

NOV AEROPLAN.

Bukarešt, 7. julija. Artilerijski nadporočnik Golescu je iznašel nov aeroplan, s katerim je poizkušal letati v navzočnosti velike množice. Poizkus se je popolnoma posrečil.

CESAR VILJEM O POLJAKIH.

Krakov, 7. julija. »Czas« poroča, da je rekel cesar Viljem Stolypinu glede na Poljake: »Hvalim vašo politiko nasproti Poljakom, s katerimi se mora zelo strogo postopati. Čim strožje se postopa z njimi, tem mirnejše se obnašajo. Drugače ni miru z njimi.«

PRESTOLONASLEDNIKOVO POTOVANJE V SINAIO.

Bukarešt, 7. julija. V Bukareštu biva-joči rumunski podaniki, ki so se priselili iz Avstro-Ogrske, so izdali oklic, v katerem izjavljajo v navdušenih besedah, da hočejo pozdraviti bodočega avstro-ogrškega vladarja, ko dojde na blagoslovljeno rumunsko zemljo.

ZMAGA NACIJONALCEV V PERZIJI.

Teheran, 7. julija. Kazaki so bili poraženi od 6000 perzijskih nacionalcev. V Teheranu je velika zmešnjava.

Darovi.

ZA SKLAD OBMEJNIH SLOVENCEV so nam poslali:

9. Fr. Ferjančič, semeniški namestni vodja v Ljubljani, 20 K;

10. Friderik Horvat, župnik pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, 20 K;

11. Jernej Štabuc, kaplan pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, 20 K;

12. Nekdo v Kotu 20 K.

Še 988 Slovencev in Slovenk na dan. Hitite!

Kronendorfer se kot naravna namizna voda prve vrste in kot zdravilna voda zoper težkoče organskega dihanja in zoper boleli želodca in mehurja najbolje priporoča.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 7. julija

Pšenica za oktober 13'70

Pšenica za maj 1910 —

Rž za oktober l. 1909. 10'07

Oves za oktober 7'73

Koruzza za julij 1909 7'88

Koruzza za maj l. 1910 7'05

Efektiv: — — —

Meteorološko poročilo.

Vilina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Veljavi	Veča	Predviden v 24 urah v mm
6 9. zveč.	732.2	17.3	sr. zah.	dež	
7 7. zjutr.	27.7	18.3	sr. jzrah.	oblačno	15
7 2. pop.	26.8	17.6	sr. jzrah.	dež	

Srednja večerajšnja temp. 18.4°, norm. 19.4°.

Odda se takoj v najem, pod dobrimi pogoji, stara dobro vpeljana

jedilna prodajalna s trafiko in mostno tehtnico na jako lepem prostoru, obstoječa od leta 1848. Poleg tudi veliki prostori za skladišča. Ponudbe so pošiljati na naslov Anton Šapla, Šturje, Ajdovščina. 1831 3—1

Nova vila

v Ljubljani z idilčno in mirno lego ter lepim vrtom se pod ugodnimi pogoji prodaja. Pismena vprašanja pod šifro »Vila 36« na upravništvo »Slovenca«. 1453 8—1

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je Vsemogočni poklical našega ljubljenelega soproga, oziroma očeta, sina in brata, gospoda

Alfonza Pirca

c. kr. dež. vladnega svetnika in vodje okrajnega glavarstva v Kranju, častnega občana trga Železniki in častnega člana veteranskega društva v Kranju i. t. d. i. t. d.

po dolgi mučni bolezni previdnega s sv. zakramenti za umirajoče, v 49. letu njegove starosti, danes ponoči v boljše življenje.

Pogreb predragega rajnika bo v petek, dne 9. julija ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Svete maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji župni cerkvi.

V Kranju, dne 7. julija 1909.

Fani Pirc

mati.

Minka Pirc roj. Levičnik

soproga.

Emanuel in dr. Maks Pirc

brata.

Vladimir, Alfonz, Nadina

otroci.

Emilija Pirc

sestra.

Nizko pod tovarniško ceno

prodajam radi ogromne zaloge letnih oblek za
gospode, dečke in otroke.

Istotako najnovjšo konfekcijo za dame in
deklice.

O. BERNATOVIČ
Ljubljana, Mestni trg 5.

* Ferjančič, Fran, Mešani in ženski zbori. Cena partituri 3 K; glasovi (po dva skupaj) po 50 vin. V Ljubljani 1909. Založila »Katoliška Bukvarna«. Opozorjamo vnovič na te skladbe, o katerih je prinesel »Slovenec« originalno oceno g. Kimovca, ki pravi o njih: V elegantni obliki na finem papirju stopajo pred nas te skladbe, deset po številu. Menda ne bo preveč, če rečem, da so skladbe zelo dobre, izvečine naravnost izvrstne. G. Ferjančič ima svoj poseben značaj v kompoziciji, diči ga slovensko čuvstvovanje, odeto v najboljšo moderno obliko; originalen je, skoroda vedno zelo živahen, in kar je največ vredno: vedno najde značaj besedila jako primeren izraz v glasbi. Krasna je v tem oziru S. Gregorčičeva »Tone solnce, tone...«, izrazit »Pustni večer«, kako se v lahmem rondoju ob lahkih violinah in hrumečem basu vijejo pari, potem to skrivnostno, svarivno trkanje ob polnočni uri, hrupno norčevanje godcev in plesavcev in nazadnje žalosten konec v valovih: karakteristično! Efekt mora napraviti skladba povsod, če se bo količkaj energično proizvajala. Ali pa ljubka »Šivilja« in živahne, zgovorne »Plevice«, kako so to lepega, nežnega izraza! »Lahko noč« bi mogli imenovati skoro koncertno skladbo. — Poleg drugega naj omenimo le še Ferjančiča kot prirejevalca narodnih oziroma ponarodelih pesmi. Tri je sprejel v to zbirko. Priznati se mora, da so izborna urejena, zlasti ugaja dekliški zbor »Rožmarin«, ki je naravnost globoko zamišljen. Dobro proizvajanje mora ganiti srce. Sploh diči skladatelja originalna zamisel, globoka koncepcija. Hkrati je potrebno omeniti dobro uporabljanje motivov in vsled tega tudi enotnost vsake skladbe. In kljub temu, da so skladbe popolnoma umerjene po modernih zahtevah, vendar niso ravno težke. Količkaj izvežban zbor jih bo večino lahko zmagoval, seveda s primernim trudom in ukom. In čas bi že bil enkrat — naj olajšam s to besedo svoje srce — čas bi že bil, da bi se splošno naši zborji povzpeli vsaj malo višje, naj bi pevci, pravzaprav pevovodje, zahrepeneli po napredku! Pevci se namreč — experientia teste — veliko rajše uče skladb, ki stanejo nekoliko več truda, lažje jih dobiš za izkušnjo, kakor pa za vsakdanje blago, ki ga celo navaden pevec po vseh plateh po melodiji in harmoniji že skoraj prej pozna, predno ga v roke dobi. Dajmo našim navdušenim pevcem krepke hrane! Upajmo, da bo ta zbirka — ki kar kliče po zborih — tudi v tem oziru veliko dosegla. — Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Prostovoljna javna dražba.

V nedeljo 18. julija 1909 ob 3. uri popoldne se na licu mesta prodaja dražbenim potom

grad Raka

na Raki pri Krškem na Kranjskem.

z vso opravo, gospodarskimi poslopji, žago, parkom, vrtom, 10 oralov vinogradov, vso vinsko zalogo itd. proti večletnim plačilnim obrokom.

Dražbeni pogoji izvedo se na licu mesta. Grad s svojimi prostornimi kletmi je prav posebno prikladen za

vinsko kupčijo.

Natančneje informacije daje Jos. Lavrenčič v Ljubljani. 1756 (3-1)

Modni salon za damske klobuke
B. Magdič, Ljubljana, hotel pri Maliču, nasproti
glavne pošte priporoča damske klobuke v veliki izbiri
oblike, cvetlice, peresa, nakit. Pariški modeli, znatno
nižane cene. Posebni oddelek v prvem nadstropju.

Gostilniška koncesija

se da takoj v najem.

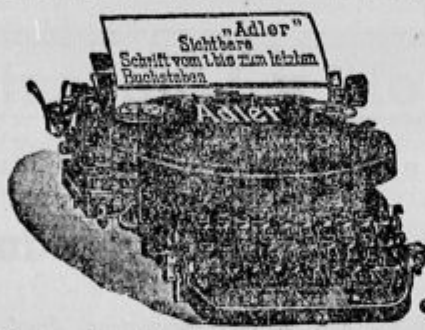
Več se poižve pri Avg. Weberju
na Martinovi cesti šte. 38.
1863 3-1

Vinske sode

iz hrastovega lesa in sicer:

30 komadov od 10	6 do 8 hektov	15 do 18
1	30	50
1	60	

oddaja po primerni ceni M. Rosner & Co.
v Ljubljani. 156-1

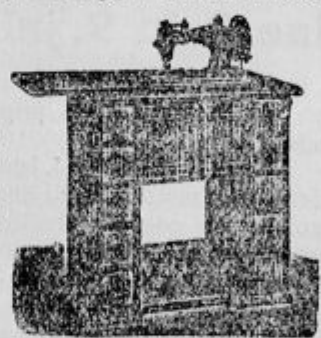

Ivan Jax in sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije:
Dürkopp, Styria (Puoh), Waffenrad.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu.
Ustanovljena leta 1867. Vezenje poučujemo brezplačno.

: Adlerjevi :
pisalni stroji.

Ceniki zastoj in franko

Stara gostilna v Ljubljani

na živahnem prostoru, dobro vpeljana, z lepim prometom, odda se v najem. Pojasnila daje »Zaloga Puntigam«.

1868 3-1

Odda se proti takojšnjemu pričetju

vožnja velike množine lesa

katera bo trajala več mesecev. Ponudbe pod šifro »Vožnja 1865«, sprejema upravništvo »Slovenca«.

1865 3-1

Zanesljiv in trezen mož

išče službe za nadzornika, slugo, skladiščarja ali kaj podobnega. Na zahtevo osebni razgovor. — Ponudbe blagovoljno se pošlji pod šifro »Sluga 52« poste restante Ljubljana.

1870 5-1

Proda se jako dobro ohranjen

GLASOVIR

Poižve se vsak dan od 2. ure popoldne naprej, Stara pravda št. 3, prtiličje.

1873 6-1

V četrtek, dne 8. julija velik koncert na vrtu Grand hotela 'Union'

sodeluje slavna »Slovenska Filharmonija«. - Začetek ob 8. uri zvečer. - Vstopnina prosta.

Pri slabem vremenu se vrši koncert v veliki dvorani.

I. BRAČIČ, ravnatelj.

Stelaže in obločnica

za krojača ali trgovino so na prodaj.

Naslov pri upravništvo »Slovenca«.

1680 (2-1)

Sprejme se takoj spretna

blagajničarka

pri Adolfu Hauptmanu, Resljeva cesta.

1869 3-1

Kupi se že rabljen

1867 1-1

sobni stol

ali tudi voz za bolnika (s klosetom).

Ponudbe na upravništvo »Slovenca«.

Kleparski pomočniki

samostojni, zanesljivi delavci, dobijo takoj trajno delo z dobrim plačilom pri tvrdki L. M. Ecker v Ljubljani.

1866 3-1

Ženitna ponudba.

Mlad zasebni uradnik na deželi, 29 let star, se želi seznaniti vsled pomanjkanja znanja z gospodično od 20 do 24 let, ki je strogo kat. prapričanja, v surho ženitve. Premožanje se ne zahteva. Le resne ponudbe s sliko naj se pošiljajo pod »Srečna bodočnost« do 15. julija 1909 na upravo »Slovenca«.

1862 2-1

Mlekarne pozor!

Katera mlekarne ali zasebnik rabi mlekarne stroje kot posnemalnik za 1000 l. v eni uri, pinjo, grelnik, parni kotel in razne druge pritikline, vse to prōda

po ceni

Mlekarne zadruga za blejski kot v Gorjah.

1858 3-1

Sprejme se

trgovski učencec in pomočnik

star ne čez 18 let, v trgovino z mešanim blagom na deželo. — Pisma pod šifro »Zvestoba« na uprav. tega lista.

1849 2-1

Trgovskega vajenca

ki ima veselje do špacerijske trgovine in je več slovenskega in nemškega jezika, iz dobre hiše, v starosti 14 do 16 let sprejme takoj

1680 (1)

Ignac Sitar, trgovec v Toplicah, Dol.

1844

Tesarji

(3-1)

se sprejmo proti dobri plači pri Zajec in Horn, Dunajska cesta 73.

Hiša

stara 2 leti, sredi Rožne doline št. 203, s 4 stanovanji, pripravna tudi za prodajalno se prōda po nizki ceni. — T. Ceh.

1687 (1)

Trgovski pomočnik

(prva moč), se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom. Kje — pove uprava »Slovenca«.

1830 3-1

Podružnice Spljet, Celovec

- In Trst -
- Delniška glavica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ter je obrestuje po čistih $\frac{1}{2}\%$

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev in po dnevnem kurzu.

Podružnice Spljet, Celovec

- In Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko za prava Puch-kolesa:
 „Specijal“ Puch-kolesa K 150.—
 „Curier“ kolesa „115“—
 Najboljše pneumatike Reithoffer-jeve. — Najnovejši
 527 šivalni stroji od K 66.— naprej. (1)
 Za prekupevalce ista cena, kakor v tovarnil
 Ker prodajam brez potnikov, valed tega vse blago veliko ceneje.

Geniki zastonj in poštne prosto.

Z odličnim spoštovanjem

FR. ČUDEN

urar in trgovec v Ljubljani.

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus,
 Regent in druga specialnih
 znamk ter posameznih delov.
 Izposojevanje koles
 prejem koles za emaliranje,
 poniklanje ter popravila:
 solidno in oeno.

Karol Čamernik

Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

Urol Milko Krupič Gramofoni

urar, Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Priporočam svojo zalogo zlatih, sreb. tula
 nikel. žepnih in različnih stenskih ur,
 vsake vrste budilk, zlate verižice, pr-
 stane, uhane, bicere z dragulji. Sre-
 brno in iz kineškega srebra orodje.

Gramofone in najnovejše slovenske plo-
 šče od K 3 naprej. Vsi tu
 navedeni predmeti se točno in po nizki ceni
 popravljajo 2393 36

Staro zlato in
 srebro kakor tudi
 drago kamenje
 kupujem ali vzam-
 em v zameno.
 Ceniki na zahte-
 vo poštne
 prosto.

1600 Proda se iz proste roke 10—1

nova hiša

v Jaršah št. 23 blizu novega pokopališča
 Sv. Križa v Ljubljani. Hiša je tik nove šole
 in je pripravna za različne namene, posebno
 za vpojenega, ki želi miru. Blizu hiše so
 tudi lepi gozdi za izprehajališča. Več se izve
 na Martinovi cesti št. 32, v Ljubljani.

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče

zakrojno risanje FRANJA JESIĆ

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kraj po životni meri.

Spretnega 1820 3—1

mizarskega pomočnika in vajenca za orglarstvo

lepega vedenja
 sprejme Ivan Milavec, izdelovatelj orgelj v
 Ljubljani. — Pomočnik, ki je že sodeloval pri
 orglarstvu ima prednost.

1790 6—1

Fr. Merhar

stavbeni in galanterijski klepar
 Ljubljana, Tržaška cesta 2

se priporoča siavnemu p. n. občinstvu
 in preč. duhovščini v izvrševanje vseh
 v njegovo stroko spadajočih del, po-
 sebno pa 1790 6—1

pokrivanje streh in cerkvenih zvonikov.

Naročila za vsa nova dela kakor
 tudi popravila, ki se izvršujejo točno
 in po najnižjih cenah, se sprejemajo
 v delavnici na Tržaški cesti št. 2.

Lep hlev

za dva konja in dve šupi s podstrešjem za
 krmo se takoj odda. — Več pri D. Rovšku,
 fotografu, Kolodvorske ulice 35. 1774 (1)

Gozdni in poljski čuvaj.

Službo gozdnega in poljskega čuvaja odda občina
 Zgornja Šiška. Prosilcem za to službo se je oglasiti do
 10. julija t. l. pri podpisane mu županstvu.

Županstvo občine Zgornja Šiška,

dne 24. junija 1909.

Ivan Zakotnik.

1764 7—1

Domač, dober izdelek!

Srajce za gospode

bele in barvaste po nizkih cenah priporoča

Anton Šare, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 8.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani

Vpisovanje v pripravljalni razred in v novootvorjeni I. trgovski letnik
 se bo vršilo

dne 8. in 9. julija 1909 od 9. do 12. ure dopoldne

v šolski pisarni na Kongresnem trgu št. 2.

Za vsprejem v pripravljalni razred se zahteva 13 leto starosti in najmanj dovršeno
 ljudsko šolo.

Za vsprejem v I. letnik se zahteva 14. leto starosti in dovršeni pripravljalni razred, do-
 vršeno meščansko šolo ali štiri razrede srednjih šol; vsprejemajo se pa tudi učenci ki sicer niso
 izpolnili teh pogojev predizobrazbe, ki pa dokažejo svojo zmožnost s posebno izkušnjo iz:
 slovenščine, nemščine, računstva, geometrije, zemljepisja, prirodoslovja in prirodopisja.

Vpisnina znaša K 5.—, prispevek k učilom K 10.—, šolnina v pripravljalnem razredu
 K 50.— v trgovskem letniku K 100.—; šolnina lahko oprosti šolski kuratorij.

Na novo vstopajoči učenci naj se oglase v spremstvu svojih staršev ali njih namestnikov
 in naj prinesejo reboj svoj krstni list in zadnje šolsko izpričevalo.

1797 3—1 V Ljubljani, dne 27. junija 1909.

Ravnateljstvo.

Termalno in močvirno kopališče

STUBIČKE TOPLICE, HRVAŠKO

Postaja Zabok in postališče Zagorske železnice „Stubičke Toplice“.

Sezona od 1. maja do 30. oktobra.

Termalni vrelci 53°C toplote in močvirne kopelji so prav posebno primerni proti trganju,
 revmatizmu, ischiji, dalje ženskim boleznim, kroničnim katarom, eksudatom, nervoznosti,
 kožnim boleznim, ter tudi za rekovalence. — Najboljša vporaba studenskega blata, po-
 dobno francovarskemu močvirju. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Krasen gozdni
 park, najlepša okolica. Najcenejša brezkonkurenčna prav dobra prehrana in bivališče.

Zdravljenje s svetlobo.

Seba od K 1.— nadalje. Pojasnila in prospekte daje kopališka uprava v Stubičkih Toplica,
 Ljubljanski. Pošta Zabok, brzojavna postaja Stubica. Interurbanska telefonska postaja.
 1049 1

Dež. lekarna pri „Mariji pomagaj“

M. Leustek

Ljubljana, Resljeva o. 1

zraven cesarja Franc Jožefovega jubil. mostu
 priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj
 pripravno pristno, čisto in sveže

Dorševo med. ribje olje ugod. okusa,
 lahkoprebav-
 ljivo. Mala steklenica 1 K, večja 2 K.

Nadalje zaradi svojega izbor. učinka znano

Tanno - chinin tinktura za lase,
 katera okrepuje lasišče in preprečuje izpa-
 danje las. — Cena steklenici z rablinim na-
 vodom 1 K. 2700

Slovita Melusine ustna in zobna

voda deluje izborno proti zobobolu in gnjil-
 obi zob. — utrdi dlesno in odstranjuje
 neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K.

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, ka-
 tera se priporočajo po raznih časopisih in cenik-
 ih. Med. Cognaca, Malaga, ruma itd.
 razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Ravnokar so izšle nove dvo-
 stranske slovenske plošče!

Cena 4.— krona

in po 2 K 50 v.

Velika zaloga

gramofonov od

25 kron naprej.

Dobi se tudi na

mesečne obroke.

Zato zahtevajte

takoj brezplačno

cenike gramofonov

in raznih plošč.

Fr. P. Zajec urar in optik
 Ljubljana, Stari trg 26

Edini ugoden nakup ostankov!

40 metrov cefira, barhenta, fla-
 nele, volnine itd. lepo zbranih, v
 kosih 1—8 metrov pošilja franco po
 povzetju za 18 kron slovitno znana
 509 izvozna trdka 52—1

V. J. Kavliček a bratr
 v Poděbradích, Češko.

Naročite takoj! — Priporočilo! Velic. go-
 spod V. J. Kavliček a bratr, Poděbrady. Za-
 dnjo pohištve sem sprejel z veseljem in se
 mi je zelo dopadla. Prosim, pošljite mi še
 40 metrov ostankov a
 Spoštovanlem
 V. V. Neustya, Uhry, 16, 11

Proda se iz proste roke skoro

nova hiša

dvonadstropna, v kateri je sedaj
 gostilniška obrt, oddaljena 3 minute
 od kolodvora; v lepem kraju na
 Gorenjskem, pripravna tudi za kako
 drugo obrt, trgovino itd., velik pro-
 met, ker je v kraju samem tovarna;
 pogoji ugodni. Naslov se izve pri
 upravnistvu „Slovenca“. 1841 3—1

H. Volk, kemična pralnica Šoštanj, Štajersko

se priporoča za snaženje vsako-
 vrstnih oblek itd. Cene primerno
 nizke. Delo solidno in se tekom tedna izvrši.
 Sprejemalnica za Ljubljano pri I. Magdliču,
 krojaču, Miklošičeva cesta 10.
 680 30—1

Gospodarsko društvo v Bermu p. Pazin, Istra

posreduje brezplačno pri pro-
 daji vina svojih udov. Cena je
 nizka. Vino je bele, rudeče in črne boje;
 kakovost izborna. 362 (3)

IZPELJAVA
 vseh poslovnih transakcij. — Izdajanje čekov, nakaznic in
 KREDITNIH PISEM
 za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
 »MERCUR« OSREDNJA MENJALNIČNA
 DUNAJ I., WOLLZEILE 11.
 Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Moravski Zumb-
 berg, Mödling, Novi Jičín, Plzen, Praga, Liberce, Cvitava.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

NAKUP IN PRODAJA
 vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
 akcij, prioritizet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d.
 Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev.
 Prospekte in cenike premij zastonj in franko.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.